

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۲۱۵۷

۱۳۳۱ تیر ماه

سال هشتم

شماره مسلسل ۱۷

دوره هفدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه ۱۳ تیر ماه ۱۳۳۱

فهرست مطالب :

- ۱ - بیانات آقای رئیس
- ۲ - تصویب صورت مجلس جلسات پنجم و هشتم و دهم تیرماه
- ۳ - انتخاب بقیه هیئت رئیسه (نواب رئیس - منشی ها - کارپردازان)
- ۴ - قرائت و تصویب خطابه معروفه حضور اعلی حضرت همایونی دائر بآماجگی

مجلس

۵ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ۱۰ و ۵۰ دقیقه صبح بریاست آقای دکتر سید حسن امامی

تشکیل گردید

(۱ - بیانات آقای رئیس)

رئیس - پس از حمد خداوند متعال بیان بنده از حسن ظن و اعتمادی که آقایان نمایندگان محترم نسبت باین بنده ابراز فرموده اند برای عرض تشکر افاضت است صمیمانه سیاست گذاری میکنم و از قادر متعال خواهانم که مرا یاری فرماید تا در حفظ حیثیت مجلس شورای ملی و اجرای کامل آئین نامه و مقررات با توجه و کمک آقایان نمایندگان با کمال بیخبرگی موفق گردیده (مکی - خدا بکرم دروغ گویزند) و ابراز لطف و محبت آقایان را از این راه چیران نمایم

همه آقایان تصدیق دارند که کشور ما احتیاج مبرم با اصلاحات زیادی داشته و عموم افراد انتظارات بسیاری از آقایان نمایندگان دوره هفدهم دارند امیدوارم برای همه ما توفیق حاصل گردد که در

اجرای سوگندی که یاد کرده ایم کامیاب گردیده و برای رفاه و سعادت ملت ایران و پیشرفت امور کشور مخصوصاً در این موقع خطیر با حسن نیت و روح وحدت و احساسات وطن خواهانه که در عموم آقایان نمایندگان محترم موجود است از بدل هر گونه فداکاری دریغ و مضایقه بعمل نیاید و چون اساس و قوام هر جمعیت بسته بحفظ انتظامات و اجرای مقررات میباشد اطمینان کامل دارم که آقایان نمایندگان محترم در اجرای آئین نامه باین بنده کمال مساعدت را خواهند فرموده با اجازه آقایان بعد از تصویب صورت مجلس شروع میکنیم به انتخاب ۲ نفر نایب رئیس با انتخاب جمعی آقایان نظار تشریف بیاورند

(۲ - تصویب صورت مجلس جلسات پنجم و هشتم و دهم تیر ماه

مکی - بنده در صورت مجلس عرضی دارم
رئیس - اجازه بفرمائید صورت غائبین را قرائت کنند. (بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه جلسه یازدهم تیرماه آقایان : علی زهری - دکتر کریم سنجابی

غائبین بی اجازه جلسه یازدهم تیرماه آقایان : حاج سید ابوالقاسم کاشانی - دکتر حسین فاطمی - حسینعلی راشد

غائب با اجازه جلسه شانزدهم تیرماه آقای دکتر کریم سنجابی

غائبین بی اجازه جلسه شانزدهم تیرماه آقایان : حاج سید ابوالقاسم کاشانی دکتر حسین فاطمی

رئیس - راجع بصورت جلسه پنجشنبه تیر و یکشنبه هشتم و سهشنبه دهم تیر ماه اعتراضی آقایان دارند ؟

مکی - بلی
رئیس - بفرمائید
مکی - روزیکه ما وارد مجلس شورای ملی شدیم طبق ماده ۱۱ آئین نامه داخلی و یکی از اصول قانون اساسی قسم خوردیم که مادام که حقوق مجلس و مجلسیان محفوظ است این وظایف را انجام بدهیم

من از خود آقای رئیس سؤال میکنم که ترا بهمان قرآنی که قسم خوردید آیا در انتصاب شما باین مقام از خارج از مجلس اعمال نفوذ نشده است و آیا این قسم قوت قانونی دارد؟ بهمان قرآن قسم بخورید که ستاد ارتش دخالت نکرده

میر اشرفی - بنشین سرجایت اگر حساب قسم باشد خیالیها باید قسم بخورند شما باید قسم بخورید که انتصابات تهران آزاد بوده
رئیس - این امر مربوط بصورت

مجلس نبود
مکی - اخطار نظامنامه ای بود مقدم بر صورت مجلس
رئیس - آقای حائریزاده راجع بصورت جلسه فرمایشی دارید؟

حاج سید جوادی - من تذکری دارم که مقدم است آنرا اجازه بفرمائید عرض کنم

رئیس - حالا مربوط بصورت مجلس است آنرا اجازه بفرمائید آقای حائریزاده بفرمایند

حائریزاده - در صورت مجلس ه تیر یک عباراتی نوشته شده که مال من نیست اداره تند نویسی را هم من مقصر نمی دانم زیرا که این مذاکرات در وسط نطق آقای قنات آبادی شده و باشلوفی مجلس اداره تند نویسی توجه نتوانست پیدا کند هر کس بجای من بود عصبانی میشد و ممکن بود این عبارات را گفته باشد ولی من همیشه نزاکت را نسبت باشخاص رعایت می کنم البته نسبت باعمال محافظه کار نیستم و خیلی صراحت ایجه دارم موقعی که در مجلس گفته شد انگلیسها را بیرون کردند من گفتم انگلیسهای باشرف که بنبغ ملت خود و بضرر ملت ما بودند رفتند ولی انگلیس های باشرف بلباس ایرانی که بضرر ملت ما عمل میکنند روی صندلی های مهم مملکتی هستند و دفع شر آنها نشد ابداً اسمی از آقایان فرامرزی و دکتر طاهری و میر اشرفی و دیگری نبردم و تعجب میکنم در مجلس ۷۶ - ۷۷ نفری چرا بعضیها با خود تطبیق کردند و در مجلس و روزنامه هامشغول فحاشی شدند من بعقیده آقایان جاسوسی دو طرف مخالف، دزد اموال صغار و قرآن و پیشرف و جمال و هر چه بفرمائید ممکن است باشم (فرامرزی - صحیح است) ولی افتخار دارم که در صنف سیاسی و مسلکی

آقایان اگر داشته باشند نیست و معصم هشتم تاجان درین دارم و وسیله باشد این میارزه مقدس را ادامه دهم

میر اشرافی - آقای رئیس ماده ۹۰

رئیس - آقای کریمی بفرمائید

کریمی - در آخر جلسه گذشته یک عبارتی بنده گفتم که در صورت مجلس نوشته نشده و از قلم افتاده است که در جلسه گذشته یک انمکاسی پیدا کرده بود و دو تلگراف هم از کرمانشاه رسیده است راجع به پشتیبانی از جناب آقای دکتر مصدق اگر اجازه بفرمائید قرائت میکنم (یکی از نمایندگان - خیر بدهید بمقام ریاست) پس تقدیم مقام ریاست میکنم

حاج سید جوادی - بنده هم عرضی داشتم

رئیس - راجع بصورت مجلس است؟

حاج سید جوادی - خیر

رئیس - پس باشد بعد از صورت مجلس بفرمائید آقای میر اشرافی صحبتی دارید؟

میر اشرافی - بنده از ماده ۹۰ می خواهم استفاده کنم بعد استفاده میکنم

رئیس - آقای خلخالی راجع بصورت مجلس فرمایشی دارید؟

خلخالی - بله اینجا یک اشتباهی شده است نوشته شده است جناب آقای دکتر امامی ۲۹ رای جناب آقای دکتر معظمی ۳۵ رای مجموعاً ۷۴ میشود یک رای هم سفید بود که میشود ۷۵ در صورتیکه ۷۶ رای بود یکی دیگر هم مال آقای دکتر معظمی بود که آراء ایشان ۳۶ رای میشود

رئیس - رسیدگی میشود اگر این طور باشد اصلاح میشود در صورت مجلسها دیگر نظری نیست؟

مهندس حسینی - بنده هم عرضی دارم

رئیس - بفرمائید راجع به چه قسمت است؟

مهندس حسینی - راجع بانتخابات هیئت رئیسه مطلبی دارم اگر اجازه بفرمائید عرض کنم والا اعتراضی به صورت مجلس نداشتم

رئیس - اگر اجازه بفرمائید باشد برای بعد

حاج سید جوادی - بنده هم عرضی داشتم

رئیس - راجع به چه قسمت است؟

حاج سید جوادی - نامه ایست از قزوین رسیده راجع به پشتیبانی آقای دکتر مصدق بنده میخواستم آن را تقدیم کرده باشم

رئیس - بسیار خوب لطف کنید در صورت مجلس جلسات پنجم و هشتم دهم

تیر دیگر اعتراضی نیست؟ (گفته - شد خیر) هر سه صورت مجلس تصویب شد

۳- انتخاب بقیه هیئت رئیسه (نواب رئیس - منشی ها کارپردازها)

رئیس - شروع میشود بانتخاب دو نفر نایب رئیس بانتخاب جمعی آقای نرییمان - آقای خلخالی - آقای مهندس زیرک زاده تشریف بیاورند

اسامی آقایان نمایندگان بوسیله آقای مهندس غروی (منشی) بقراردیل اعلام در محل نطق اخذ رای بعمل آمدند

آقایان مهندس حسینی ۰ دکتر شایگان ۰ دکتر ملک ۰ انگلی ۰ میلانی ۰ ناصر ذوالفقاری ۰ جابلی ۰ عبدالرحمن فرامرزی ۰ محمد حسین قشقائی ۰ دکتر کیان ۰ محمد ذوالفقاری ۰ گنج ۰ امامی اهری ۰ مجتهدی موسوی ۰ کهید ۰ کریمی ۰ قنات آبادی ۰ مشار مکی ۰ جلالی موسوی ۰ صفائی ۰ حاج سید جوادی ۰ حائری زاده ۰ دکتر فلسفی ۰ اخگر ۰ احمد فرامرزی ۰ معتمد دماوندی ۰ نبوی ۰ افشار ۰ وکیل پور ۰ فرزانه ۰ اقبال ۰ مصدقی زاده ۰ ذکائی ۰ اورنگ ۰ دکتر بقائی ۰ دکتر معظمی ۰ شاپوری ۰ مهندس رضوی ۰ افشار صادقی ۰ بهادری ۰ شادلو ۰ شوکتی ۰ منصف ۰ حمیدیه ۰ راشد ۰ مدرس ۰ ناظر زاده ۰ شهیدی ۰ ربکی ۰ شهاب خسروانی ۰ دادور ۰ پور سرتیب ۰ صراف زاده ۰ امیر افشاری ۰ رفیع ۰ تولیت ۰ هدی ۰ شبستری ۰ دکتر فقیهی شیرازی ۰ میراشرافی ۰ عامری نجفی ۰ دکتر سید حسن امامی ۰ دکتر فاخر ۰ زیرک زاده ۰ نرییمان ۰ خلخالی ۰ غروی (مهره های تفتیشیه و اوراق رای شماره شد و پس از قرائت آراء نتیجه بقراردیل حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۷۲ اوراق رای ۷۲

آقای محمد ذوالفقاری ۳۲ رای آقای مهندس رضوی ۲۹ رای آقای دکتر مصباح زاده ۲۴ رای آقای اورنگ ۱۹ رای آقای گنج ۱۸ رای آقای انگلی ۹ رای آقای خلخالی ۳ رای آقای دکتر ملک ۲ رای آقایان منصف ۰ دکتر شایگان ۰ مشار هر یک یک رای - ورقه سفید علامت امتناع ۲ ورقه

رئیس - عده آقایان رای دهندگان ۷۲ نفر آقای محمد ذوالفقاری ۳۲ رای آقای مهندس رضوی ۲۹ رای آقای دکتر مصباح زاده ۲۴ رای آقای اورنگ ۱۹ رای آقای گنج ۱۸ رای آقای انگلی ۹ رای آقای خلخالی ۳ رای آقای دکتر ملک ۲ رای آقایان منصف ۰ دکتر شایگان ۰ مشار هر یک یک رای - ورقه سفید علامت امتناع ۲ ورقه

بنابراین آقایان ذوالفقاری و مهندس رضوی به نیابت ریاست مجلس شورای ملی انتخاب شدند (نمایندگان مبارک است) آقای ذوالفقاری فرمایشی دارند؟

ذوالفقاری - بنده خواستم فقط از حسن نظر آقایان سیاستگراری کنم عرض دیگری ندارم

رئیس - بسیار خوب شروع میشود به انتخاب ۶ نفر منشی بانتخاب جمعی (اسامی آقایان نمایندگان بوسیله آقای مهندس غروی (منشی) بقرارتیل اعلام در محل نطق اخذ رای بعمل آمدند)

آقایان مهندس حسینی ۰ دکتر شایگان ۰ کریمی ۰ دکتر ملک ۰ انگلی ۰ میلانی ۰ محمد حسین قشقائی ۰ ناصر ذوالفقاری ۰ جلیلی ۰ محمد ذوالفقاری ۰ دکتر معظمی ۰ دکتر کیان ۰ مدرس ۰ پارسا ۰ اخگر ۰ امامی اهری ۰ افشار ۰ مجتهدی ۰ موسوی کهید ۰ بهادری ۰ گنج ۰ قنات آبادی ۰ دکتر بقائی ۰ مشار مکی ۰ جلالی موسوی ۰ صفائی ۰ حاج سید جوادی ۰ حائری زاده ۰ دکتر فلسفی ۰ اخگر ۰ احمد فرامرزی ۰ معتمد دماوندی ۰ نبوی ۰ افشار ۰ وکیل پور ۰ فرزانه ۰ اقبال ۰ مصدقی زاده ۰ ذکائی ۰ اورنگ ۰ دکتر بقائی ۰ دکتر معظمی ۰ شاپوری ۰ مهندس رضوی ۰ افشار صادقی ۰ بهادری ۰ شادلو ۰ شوکتی ۰ منصف ۰ حمیدیه ۰ راشد ۰ مدرس ۰ ناظر زاده ۰ شهیدی ۰ ربکی ۰ شهاب خسروانی ۰ دادور ۰ پور سرتیب ۰ صراف زاده ۰ امیر افشاری ۰ رفیع ۰ تولیت ۰ هدی ۰ شبستری ۰ دکتر فقیهی شیرازی ۰ میراشرافی ۰ عامری مهندس رضوی ۰ شاپوری ۰ نجفی ۰ دکتر سید حسن امامی ۰ دکتر فاخر ۰ مهندس زیرک زاده ۰ خلخالی ۰ نرییمان ۰ غروی (شماره های تفتیشیه و اوراق رای شماره شد و پس از قرائت آراء نتیجه بقراردیل حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۷۲ اوراق رای ۷۲

آقای محمد ذوالفقاری ۳۲ رای آقای مهندس رضوی ۲۹ رای آقای دکتر مصباح زاده ۲۴ رای آقای اورنگ ۱۹ رای آقای گنج ۱۸ رای آقای انگلی ۹ رای آقای خلخالی ۳ رای آقای دکتر ملک ۲ رای آقایان منصف ۰ دکتر شایگان ۰ مشار هر یک یک رای - ورقه سفید علامت امتناع ۲ ورقه

رئیس - عده آقایان رای دهندگان ۷۲ نفر آقای محمد ذوالفقاری ۳۲ رای آقای مهندس رضوی ۲۹ رای آقای دکتر مصباح زاده ۲۴ رای آقای اورنگ ۱۹ رای آقای گنج ۱۸ رای آقای انگلی ۹ رای آقای خلخالی ۳ رای آقای دکتر ملک ۲ رای آقایان منصف ۰ دکتر شایگان ۰ مشار هر یک یک رای - ورقه سفید علامت امتناع ۲ ورقه

شورای ملی انتخاب شدند چهار نفر آقایان حمیدیه - ناظرزاده دکتر فاخر و معتمد دماوندی کمرای بیشتری دارند تشریف بیاورید جای منشی هابنشینید شروع میشود بانتخاب سه نفر کارپرداز به انتخاب جمعی

(برای اخذ آراء اسامی آقایان نمایندگان بترتیب ذیل بوسیله آقای ناظرزاده (منشی) اعلام و در محل نطق حاضر و رای دادند)

آقایان مهندس حسینی ۰ نبوی ۰ قنات آبادی ۰ دکتر بقائی ۰ دکتر شایگان ۰ دکتر ملک ۰ انگلی ۰ میلانی ۰ محمد ذوالفقاری ۰ ناصر ذوالفقاری ۰ افشار ۰ رفیع ۰ دکتر کیان ۰ عبدالرحمن فرامرزی ۰ دکتر معظمی ۰ جلیلی ۰ امامی اهری ۰ مهندس رضوی ۰ گنج ۰ مجتهدی ۰ پارسا ۰ حمیدیه ۰ حائری زاده ۰ موسوی ۰ کهید ۰ کریمی ۰ مشار مکی ۰ جلالی موسوی ۰ صفائی ۰ حاج سید جوادی ۰ حائری زاده ۰ دکتر فلسفی ۰ اخگر ۰ احمد فرامرزی ۰ معتمد دماوندی ۰ نبوی ۰ افشار ۰ وکیل پور ۰ فرزانه ۰ اقبال ۰ مصدقی زاده ۰ ذکائی ۰ اورنگ ۰ دکتر بقائی ۰ دکتر معظمی ۰ شاپوری ۰ مهندس رضوی ۰ افشار صادقی ۰ بهادری ۰ شادلو ۰ شوکتی ۰ منصف ۰ حمیدیه ۰ راشد ۰ مدرس ۰ ناظر زاده ۰ شهیدی ۰ ربکی ۰ شهاب خسروانی ۰ دادور ۰ پور سرتیب ۰ صراف زاده ۰ امیر افشاری ۰ رفیع ۰ تولیت ۰ هدی ۰ شبستری ۰ دکتر فقیهی شیرازی ۰ میراشرافی ۰ عامری مهندس رضوی ۰ شاپوری ۰ نجفی ۰ دکتر سید حسن امامی ۰ دکتر فاخر ۰ مهندس زیرک زاده ۰ خلخالی ۰ نرییمان ۰ غروی (شماره های تفتیشیه و اوراق رای شماره شد و پس از قرائت آراء نتیجه بقراردیل حاصل گردید)

مهره تفتیشیه ۷۳ - اوراق رای ۷۳

آقای دکتر فلسفی ۳۴ رای - آقای بهادری ۳۳ رای - آقای میراشرافی ۳۰ رای - آقای امامی اهری ۲۲ رای - آقای مصدقی ۲۲ رای - آقای حاج سید جوادی ۲۱ رای - آقای دادور ۱۷ رای - آقای نرییمان ۱۶ رای - آقای خلخالی ۳ رای - آقای راشد ۲ رای - آقایان احمد فرامرزی ۰ معتمد دماوندی ۰ اقبال ۰ ذکائی ۰ مدرس ۰ وکیل پور هر یک یک رای - ورقه سفید علامت امتناع یک ورقه

رئیس - آقای دکتر فلسفی با ۳۴ رای آقای بهادری با ۳۳ رای آقای میراشرافی با ۳۰ رای برای کاربردازی مجلس انتخاب شدند آراء بقیه آقایان لازم است خوانده شود؟ (گفته شد - خیر) تذکراً عرض میکنم که یک تنفس چند دقیقه ای داده میشود

(ده دقیقه بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و یک ساعت و یازده دقیقه بعد از ظهر مجدداً تشکیل گردید)

۴- قرائت و تصویب خطابه و مرزوه حضور اعلیحضرت همایونی دائر به آمادگی مجلس

رئیس - خطابه جوابیه ای که مجلس شورای ملی برای تقدیم بحضور اعلیحضرت همایونی تهیه کرده است قرائت میشود

(خطابه بشرح ذیل توسط آقای ناظرزاده قرائت شد)

پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

هفدهمین دوره قانونگذاری مجلس شورای ملی که بنیایات خداوند متعال و توجهات ذات شاهانه افتتاح یافته مطابق اصل دهم قانون اساسی آمادگی خود را برای انجام وظایف ملی و قانونی بعرض پیشگاه مبارک میرساند

اصول سیاست خارجی دولت شاهنشاهی که باتمام کشورهای جهان بر اساس مودت و احترام متقابل و پیروی از منشور سازمان ملل متحد بوده و همچنین تقویت قوای تأمینیه بمنظور حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور است باعث نهایت خوشوقتی و مورد تأیید مجلس شورای ملی میباشد

همانطور که مجلس شانزدهم بحکم وظیفه در راه اجرای آمال ملی مخصوصاً ملی شدن صنعت نفت گامهای مؤثری برداشت مجلس هفدهم نیز همان راه را تعقیب خواهد کرد

مجلس شورای ملی با تأییدات الهی امیدوار است سعی بلیغ در تشیید مبانی مذهبی و ترویج شعائر مقدسه اسلامی که مؤثرترین عامل پیشرفت جامعه و ایجاد نظم و آرامش و بسط امنیت و عدالت و حفظ وحدت قومی است بعمل آورده و در مورد سیاست داخلی انتظار دارد دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در این موقع که صنعت نفت در

سراسر کشور ایران ملی است برنامه جامعی که متضمن هدفهای اقتصادی و مقاصد اصلاحی اجتماعی باشد بجمعی شورای ملی پیشنهاد نمائید با تصویب قوانین لازمه موجبات استفاده از منابع ثروت کشور تهیه و سایر رفاه طبقات مولد ثروت ایجاد کارهای تولیدی و عمرانی ترفی امور کشاورزی و صنعتی توازن دخل و خرج تعدیل مالیاتها تأمین بهداشت و فرهنگ را فراهم و با تجدید نظر و اصلاح قوانین مربوط بانتخابات موقوف بتأمین احتیاجات اساسی مردم کشور شده و از دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی پشتیبانی نماید

مجلس شورای ملی امیدوار است بیاری پروردگار توانا و در سایه توجهات شاهانه و در نتیجه حسن تفاهم و همکاری مجلسین و دولت در این دوره قانونگذاری بانجام وظایف خطیر خود که استحکام مبانی مشروطیت و بسط و استقرار امنیت قضائی و عدالت اجتماعی

است توفیق کامل حاصل نمائید (نمایندگان انشاء الله)

رئیس - کسی صحبتی ندارد؟ (جمعی از نمایندگان - خیر) تصویب شد

(۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

رئیس جلسه ختم میشود و جلسه آینده روز یکشنبه ۱۵ تیر سه ساعت قبل از ظهر و دستور جلسه تعیین اعضای کمیسیونها و انتخاب دو نفر ناظر ذخیره اسکناس

شهاب خسروانی - در آئین نامه راجع بکمیسیون برنامه اسمی برده نشده و همیشه یک کمیسیون خاص برایش تشکیل می دادند

رئیس - اسم برده است و در آئین نامه اصلاحی کمیسیون هست (مجلس یک ساعت و ۲ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -

دکتر سید حسن امامی

است توفیق کامل حاصل نمائید (نمایندگان انشاء الله)

رئیس - کسی صحبتی ندارد؟ (جمعی از نمایندگان - خیر) تصویب شد

(۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

رئیس جلسه ختم میشود و جلسه آینده روز یکشنبه ۱۵ تیر سه ساعت قبل از ظهر و دستور جلسه تعیین اعضای کمیسیونها و انتخاب دو نفر ناظر ذخیره اسکناس

شهاب خسروانی - در آئین نامه راجع بکمیسیون برنامه اسمی برده نشده و همیشه یک کمیسیون خاص برایش تشکیل می دادند

رئیس - اسم برده است و در آئین نامه اصلاحی کمیسیون هست (مجلس یک ساعت و ۲ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -

دکتر سید حسن امامی